

UVOD

Tema o kojoj sam odlučila pisati u svome diplomskom radu zanima me kao čovjeka i kao građanina Republike Hrvatske. Proširenje Evropske unije, a posebno njegova politička pozadina i implikacije, jedna su od najaktuelnijih tema u RH posljednjih godina, zbog činjenice da se i RH očekuje ulazak u EU 1.7.2013.. Interes mi je bio proučiti političke razloge, modalitete i učinke proširenja Unije, kako sa stajališta novih deset zemalja članica, tako i u smislu reperkusija na „staru“ EU.

Vjerujem da se iz operacionalizacije proširenja 2004. godine mogu povući i neke bitne političke, ekonomske i pravne analogije za RH, što mi je bio poseban istraživački motiv. U svom radu sam se najprije uopšteno osvrnula na proces proširenja i integracije kroz teorijsku i istorijsku prizmu, te se nadalje dotaknula posebnosti posljednjeg proširenja EU 2004. godine. Razmatranju sveukupnih učinaka i problema ulaska novih članica u EU prišla sam i s užeg političkog gledišta – promatrajući institucije EU, te uticaj na vanjskopolitičku sferu – kao i s ekonomskog aspekta, jer ga smatram sastavnim elementom europske političke arene – konačno, Unija je prvenstveno i zamišljena kao ekonomska zajednica. Fokus posljednjeg dijela rada su promjene koje proširenje izaziva za RH kao zemlju buduću članicu za Evropske unije.

Posebnu pažnju sam obratila na posljednje proširenje EU koje će da se dogodi u našem susjedstvu. Naime, 1.7.2013. godine Republika Hrvatska ulazi u Evropsku uniju kao punopravna članica. Specifičnost ovog proširenje je to da se odigrava u jeku najveće krize kroz koju prolazi EU i da je to jedino proširenje do sada u kojem se prima samo jedna zemlja posebno. Nakon ulaska Rumunije i Bugarske drastično su pooštreni kriterijumi za ulazak u EU. Ovakvi kriterijumi su proizveli određene implikacije u političkom životu RH koji se nisu desili u istom periodu u Rumuniji i Bugarskoj. Premijer i glavni pregovarač u procesu pridruživanja EU premijer RH, je optužen i osuđen za korupciju. U kuloarima su se mogle ponaći informacije da je to bila posljedica snažnog pritiska EU birkoratije na Hrvatsku da se pokaže spremnost da se prihvate ti stroži uslovi.

Sve ovo se dešava u svjetlu činjenice da iz EU dolaze snažni signali i glasovi da nakon ovog proširenja zbog političke i ekonomske krize će proces proširenja biti zaustavljen na neko vrijeme. U predvorju EU će još neko vrijeme da tavoru zemlje Zapadnog Balkana, koje su inače i najsiromašnije u Evropi. Postavlja se pitanje da li je ovo najavljeno zaustavljanje procesa širenja EU samo posljedica trenutnog iracionalnog straha od poplave jeftine radne snage na EU tržištima rada i prelijevanja kriminalnih grupa, ili je to samo posljedica jedne mnogo dublje krize u samoj suštini EU.

U ovom radu ću da pokažem mehanizam proširenja EU, kao i sposobnost apsorpcije nove kulture i integracije potpuno drugačijih ekonomskih prostora od onih na kojima je ideja ujedinjenja i začeta.